

ve věci samé, neboť příslušnost soudu jest odůvodněna nejen, když dlužno žalobě vyhověti, nýbrž i když dlužno žalobní žádost zamítnouti. Netřeba se tudíž v tomto období sporu zabývatí otázkou, zda došlo roku 1926 k novaci soudním smírem a zda je žalovaná strana oprávněna k vymáhání nároků proti poddlužníku Vojtěchu J-ovi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vývody dovolacího rekursu nejsou s to, by vyvrátily správné důvody napadeného usnesení. Domáhá-li se žalobkyně žalobou »nepřípustnosti exekuce« z důvodu práva příslušejícího jí následkem postupu zabavené pohledávky nebo nároku, jde o žalobu podle § 37 ex. ř. Připojený dodatek k žalobní žádosti o výrok, že »následkem postupu přísluší žalobkyni přednější právo na uspokojení ze zabavené pohledávky«, jest uveden jako následek postupu a nepřípustnosti exekuce, a nemění nic na povaze žaloby o vyslovení nepřípustnosti exekuce, poněvadž výrok o nepřípustnosti exekuce obsahuje v sobě již také ten důsledek, že žalobkyně bude moci se uspokojiti ze zabavené pohledávky napřed a bude nucena vydati povinnému nebo jeho věřitelům pouze to, co zbyde po jejím uspokojení. O tom, zda je žalobní nárok odůvodněn čili nic, nerozhoduje se při řešení otázky příslušnosti, to bude řešeno teprve při věcném rozhodování sporu. Proto nemá důvodnost nároku vlivu na řešení otázky příslušnosti, rozhodným jest jen, zda pro nárok, jak ho žaloba tvrdí, jest opodstatněna příslušnost dovolaného soudu. Tomu tak jest, ježto žaloba jest žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř. a k jejímu rozhodnutí jest příslušným exekuční soud, jakmile se s výkonem exekuce počalo. I tato podmínka jest splněna, ježto doručením usnesení o zabavení pohledávky výkon exekuce již započal. Nesprávným jest názor, že výkon počíná teprve příkázáním k vybrání. Ostatně, i kdyby nešlo o žalobu vylučovací, byl by ke sporu o přednost na uspokojení z výtěžku exekuce dán podnět exekucí ve smyslu § 17 ex. ř. a pro rozhodnutí takového sporu jest rovněž exekuční soud příslušným, jakmile výkon exekuce již počal.

Čís. 7862.

Pozemková reforma.

Příděl pozemku jest úředním úkonem (a to rozhodnutím nikoliv pouhým opatřením) Státního pozemkového úřadu, není však soukromoprávním jednáním, při němž by mohly býti uplatňovány důvody neplatnosti nebo zvržitelnosti, uznané občanským zákonem, nýbrž platí tu jen ustanovení přídělové listiny.

Agenda pozemnoreformní, jsouc podle své povahy agendou veřejnoprávní, přináležejí zásadně správním úřadům, leč že by tím kterým ustanovením pozemnoreformních zákonů byla stanovena výslovná výjimka a byl řádným soudům buď příkázán ten který úkon agendy té, anebo stížnost proti tomu kterému úkonu Státního pozemkového úřadu. V přídělovém řízení jest přípustna stížnost pouze na nejvyšší správní soud.

Nabytí přiděleného pozemku se uskutečňuje pravoplatným konečným rozhodnutím Státního pozemkového úřadu, přiznávajícím přiděl.

Veřejnoprávní jest poměr přidělce ku Státnímu pozemkovému úřadu i ohledně práv z přidělu. Také soutěžící uchazeči o přiděl jsou mezi sebou v poměru veřejnoprávním. Soukromoprávním jest teprve poměr přidělce k třetím osobám, jenž však vzniká teprve nabytím vlastnictví po pravoplatné adsignaci.

(Rozh. ze dne 10. března 1928, Rv I 783/27.)

Žalující Svaz domáhal se na žalované Jednotě, by žalovaná byla uznána povinnou uznati výlučné vlastnictví žalobce k pozemku, zdržeti se dalších zásahů do jeho vlastnictví a vydati mu pozemek. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Nejprve třeba uvéstí výstižně stav věci, ježto se to v nižších stolicích nestalo. Jest tento: Žalující Svaz, jenž je na základě přidělové listiny Státního pozemkového úřadu zapsán v knihách jako vlastník sporné parcely č. k. 848/31, domáhá se mocí práva vlastnického na žalované Jednotě, která je ve fysickém držení parcely, jejího vydání. Žalovaná Jednota namítá, že bylo ohledně sporné parcely jakož i parcely 1/2 a 1/7 již v roce 1920 provedeno Státním pozemkovým úřadem řádné přidělové řízení a parcely ty jí fakticky roku 1921 do vlastnictví odevzdány za stanovené ceny, sporná parcela za 1.535 Kč, kterouž cenu, obdrževši platební rozkaz, který Státní pozemkový úřad na její jméno vydal, zaplatila, načež byla notářem sepsána listina o přidělu, v níž jako nabyvatel uvedena a kterou její zástupci podepsali. Jednota čekala na její zavtělení, až roku 1926 zjistila nahlédnutím v knihy, že listina bez jejího vědomí, protizákonně, v rozporu s přidělovým řízením a jeho přesným výsledkem jest porušena, že její jméno u dvou přidělů přeškrtnáno a při jednom rasurou odstraněno a místo toho na konci zaneseno (na rasuře vepsáno) jméno žalujícího Svazu, pro nějž také vlastnické právo vtěleno. Předložen dopis Státního pozemkového úřadu žalované jednotě toho obsahu, že Státní pozemkový úřad přidělil jí sporný pozemek ve výměře 28 a 37 m² a vyzývá ji, by zbytek ceny 675 Kč 24 h do 8 dnů složila (vyjádření druhé strany o dopisu tom nelze ve spisech nalézt) a platební rozkaz Státního pozemkového úřadu čís. 82 a ze dne 5. prosince 1924, čís. 3630/24 za pravý uznáný, dle něhož předepsáno žalované jednotě 1.535 Kč 24 h a příjem kvitován s poukazem zaplatiti úroky. Dále potvrdil notář jako svědek, že byl pověřen koncem roku 1922 od Státního pozemkového úřadu vyhotovením přidělové listiny a provedením přidělů, k tomu účelu že mu Státní pozemkový úřad zaslal příslušné plány a nástin přidělové listiny, v níž byla jako přidělce uvedena i žalovaná Jednota, mimo jiné se spornou parcelou č. k. 848/31,

pročež svědek tento příděl pojal pro ni i do vyhotovení přidělové listiny. Přípisem Státního pozemkového úřadu ze dne 17. června 1924 že však byl svědek poukázán — přípis má skutečně ten obsah — aby část pozemku 848/2 (= sporná parc. č. k. 848/31) přidělena byla žalujícímu Svazu, ježto zaplatil přidělovou cenu 5.538 Kč 24 h za Jednotu, načež svědek v originální listině dvojmo vyhotovené běžná čísla 87 a 90 škrtl, předsevzal rasuru v pol. 100, uvedl žalující Svaz jako přidělce a pak teprve zaslal listinu dvojmo Státnímu pozemkovému úřadu a provedena věc knihovně. Doložití sluší, že podpis zástupců žalované Jednoty na listině ověřen dne 24. února 1924, takže, když poukaz Státního pozemkového úřadu, škrtnouti Jednotu, datován však až ze dne 17. června 1924, škrty a rasura staly se až po podpisu. Škrty, rasura a vpisy svědkem zmíněné, zjištěny i protokolem o ohledání opisu přidělové listiny ve sbírce listin knihovního soudu. Na soudní dotaz prohlásil Státní pozemkový úřad dopisem ze dne 30. srpna 1926, čís. 77967/26-II, že žalované Jednotě nebyly přiděleny reality a nebylo jí vydáno rozhodnutí o přídělu, a že, byla-li do přidělové listiny vepsána a cena od ní žádána, stalo se tak omylem a nedopatřením orgánů přidělových, a když pravý stav zjištěn, uznán přidělcem jediné žalovaný Svaz. P r v ý s o u d c e odvolává se na rozhodnutí nejvyššího soudu správního ze dne 14. května 1924, čís. 8552, dle něhož prý příděl je soukromoprávní smlouvou, posuzuje příděl i na straně Státního pozemkového úřadu pouze jako projev smluvní strany, zejména pokládá listinu o přídělu za nabídku uchazečů, jejímž přijetím se strany Státního pozemkového úřadu ze dne 5. května 1925, podle § 861 obč. zák. smlouva došla uskutečnění. Když tedy nabídka žalované jednoty před tímto přijetím byla podle výpovědi notáře v listině škrtnuta, tedy prý ke smlouvě se stranou tou nedošlo. Dále však, i kdyby prý se za to mělo, že tu smlouva byla, přísluší prý přednost při dvojím postupu vlastnictví tomu, kdo dřív o zápis do knih žádá (míní patrně § 440 obč. zák.), a to je žalující Svaz. Odvolání žalované strany uplatňovalo, že nelze přihlížeti k přídělu jako k soukromoprávnímu jednání, naopak jde tu o vlastnický titul veřejnoprávní, ježto Státní pozemkový úřad jedná při tom jako orgán veřejné správy, listina přidělová nemůže tedy zakládati titul vlastnictví, když neodpovídá výsledkům přidělového řízení, nýbrž spočívá na nezákonném postupu. Úplným neprávem posuzuje prý první soudce poměr mezi Státním pozemkovým úřadem a přidělcem jako poměr soukromoprávní. Zápis knihovní neměl být pro Svaz povolován pro zřejmou vadnost listiny (míní rasuru a škrty, tedy § 27 kn. zák., jenž však se týče pouze formálního knihovního práva, máje význam pouze pro rozhodnutí o povolení zápisu, nikoli pro jeho platnost). O d v o l a c í s o u d odmítl názory odvolání jako prý nesprávné a, dovolává se prvním soudem citovaného rozhodnutí nejvyššího správního soudu čís. 3610 Boh. souhlasí s prvním soudcem, že příděl je soukromoprávní smlouvou, nicméně praví v nepřetržité souvislosti, že přidělové řízení zakončuje se konečným rozhodnutím Státního pozemkového úřadu. Toto rozhodnutí je prý v přidělové listině, jež obsahuje všechny podmínky přídělu a doložky pro zápisy knihovní a je pode-

psána přidělci na důkaz jejich smluvního souhlasu a předsedou Státního pozemkového úřadu, čímž prý potvrzen projev konečného rozhodnutí úřadu. Je tu tedy listina podle předpisů knihovního zákona (§§ 25, 31, 32), v té však přidělen pozemek s konečnou platností Svazu, škrty v ní staly se na žádost Státního pozemkového úřadu před podpisem jeho předsedy a nemají prý tedy významu. Lhostejno prý, jak a co bylo vyjednáváno v řízení přidělovém a jaká byla předběžná vyřízení Státního pozemkového úřadu. Vlastnictví prý se nabývá teprve knihovním vkladem (§ 431 obč. zák.) a platí tu § 440 obč. zák. Kdyby přidělová listina byla aktem veřejnoprávním, nemohl by soud přezkoumati jeho správnost, nýbrž byl by obsahem listiny vázán.

Právní otázka. Nižší stolice rozhodují se pro soukromoprávní povahu přidělu prohlašující s nejvyšším správním soudem přiděl přímo za soukromoprávní smlouvu, ale není to problém tak jednoduchý, jak jim se zdá, nýbrž musí teprv ze základu býti rozebrán a ostře osvětlen. Jak se níže ukáže, jest ovšem tento problém nutno řešiti, ale se stanoviska nižších stolic nebylo toho třeba, neboť ani se nepokusily dovoditi, že by výsledek sporu (rozhodnutí) byl jiný, kdyby se na akt přidělu pohlíželo jako na akt veřejnoprávní, jak tomu dovolatel od prvopočátku chce. Odvolací soud, nedotýkaje se této materiální otázky, připisuje sporné otázce význam jen co do příslušnosti, máje za to, že kdyby přiděl byl aktem veřejnoprávním, soud nemohl by pak »správnost« (chce říci platnost) jeho přezkoumati a byl by obsahem listiny vázán; ale ač tedy, máje přiděl za soukromoprávní smlouvu, měl »správnost« (legálnost) jeho (platnost »smlouvy«) přezkoumati, ježto žalovaná strana činí výtky jeho správnosti, nepřezkoumal ji, jak z obsahu výtek a z jeho důvodů vidno, ani v nejmenším, nýbrž vázal se čistě na obsah listiny jako při aktu veřejnoprávním. Správně sluší vycházeti s tohoto hlediska: Jde o vindikaci, o otázku, které ze stran náleží vlastnictví, tudíž právo soukromé. Tu nezáleží na tom, jak ta která strana vlastnictví nabyla, zda aktem soukromoprávním či veřejnoprávním, jakých ode vždy jest řada (tak již v právu římském) a k nimž patří vyvlastnění, adjudikace soudní nebo jiná veřejná dražba a pod. (zřejmo, že přiděl nemá povahou svou k těmto aktům daleko) a věc tedy patří vždy na pořad práva. Nicméně, pokud jde o titul vlastnictví, jest rozdíl v pravomoci soudu, v rozsahu jeho kognice podle toho, zda titul ten představuje právní jednání soukromých stran, zejména smlouvu, na níž pro souzený případ přestati možno, či úřední akt, akt veřejnoprávní. Jde-li o smlouvu nebo jiné právní jednání, vztahuje se kognice soudu beze všeho i na platnost (účinnost, závaznost) smlouvy, stala-li se spornou a je-li otázka ta pro řešení rozepře rozhodnou, záleží-li však titulů naopak v úředním aktu, nemůže procesní soudce platnost aktu toho přezkoumáti, nýbrž jest proň, nastane-li o tom vůbec spor, toliko otázkou, zda úřední akt tu je a zda je v právní moci, neboť pravomocný akt je právoplatným, tvoří právo a do této pravomoci byla by žaloba nejvýše předčasná. Tak na př. ať by šlo o nález vyvlastňovací nebo dražební příklep soudní, bude se míti věc pořád stejně, ačkoli řízení vyvlastňovací provádí úřad správní, soudní

dražbu však soud: bude vždy jen otázkou, zda nález neb příklep tvořící titul nabývací je v právní moci, a tedy to vyšetřovati, bude-li nedostatek této náležitosti tvrzen, avšak nebude-li právní moc popírána anebo bude prokázána, nebude se ani při soudním příklepu směti přezkoumávati jeho platnost (správnost, zákonitost), protože byť to bylo sebe chybější a nesprávnější, právní mocí nabylo to legálnosti a tvoří nerozborný základ pro všechny další právní akty ohledně téhož předmětu pro všechnu budoucnost. *Sententia facit jus* platí i pro soukromoprávní i veřejnoprávní poměry a to je tedy důvod, proč akt přezkoumávati nelze, to tedy, že každé rozhodnutí úřadu, ať jakéhokoli (správního nebo soudu), nabylo-li právní moci, je pro všechny úřady i soukromé účastníky závazné, ať šlo o poměr jakýkoliv. Kdo by tedy byl býval povolán, přezkoumávati legálnost aktu, kdyby akt byl býval před nabytím právní moci vzat v odpor, zda řádný soud či stolice správní, není po právní moci potřeba už rozbírat. Ale že přiděl je úředním aktem Státního pozemkového úřadu, o tom může býti tak málo pochybnosti jako při nálezu vyvlastňovacím nebo soudním příklepu, nicméně že není soukromoprávním jednáním (smlouvou), bude níže podrobně doličeno, zatím však možno s toho hlediska vycházeti. Tím teprv je otázka správně rozřešena. Odvolací soud se vyjadřuje tak, jakoby byl skutečně přezkoumal platnost přidělu, máje se k tomu za oprávněna proto, že je přiděl podle jeho názoru »smlouvou« a to smlouvou »soukromoprávní«, ale ve skutečnosti to neučinil, nepřezkoumával nic, neboť přestává na obsahu přidělové listiny, který je bezesporný, a váže se naň, ale naprosto nevešel v otázku spornou, a to mu se svého stanoviska dovolatel právem vytýká, zda přidělovou tuto listinu tohoto obsahu vydal Státní pozemkový úřad právem či neprávem, legálně či nelegálně, zda podle obsahu závazného jednání přidělového neměl místo žalující strany naopak do ní pojmouti vlastně v ní ponechat jako přidělce žalovanou stranu, která právě jedině legalně oprávněným přidělcem se býti tvrdí a postupu Státního pozemkového úřadu nelegalnost vytýká, říká, že »listina převodní byla nezákonně co do obsahu porušena«. Do té otázky byl by se odvolací soud pustiti musil, kdyby jeho základní stanovisko bylo správné, zejména byl by musil při domnělé kontraktní povaze přidělu rozebrati, zda, když Státní pozemkový úřad zaslal notáři nástin přidělové listiny s poukazem, by podle něho vypracoval vyhotovení listiny, zda to nebyla »nabídka«, která pak podpisem zástupců žalované Jednoty na vyhotovené listině byla přijata, zda tedy tím nevznikla hotová smlouva, takže škrtý, jež se staly teprv po tom, jednostranně, nemohly na práva Jednoty už míti vliv, ba zda nelze právem dokonce říci, že nabídkou byla již přihláška Jednoty, jejím přijetím se strany Státního pozemkového úřadu nástin, do něhož Jednota byla pojata a o němž přihlašovatelé notářem uvědoměni. Nelze pochybovati, že, kdyby šlo na př. o kupní smlouvy (parcelaci) bezelstnost by vyžadovala uznati hotovost a závaznost smlouvy, neboť vyhotovení vkladní listiny a její podpis není podmínkou hotovosti, leč by to bylo výslovně vymíněno, což se zde netvrdí. Tzv. punktace, tvořící podle § 885 obč. zák. hotovou smlouvu, mohou se uskutečniti i v písem-

ním jednání distančním. Ale odvolací soud nejen se do těchto otázek nepustil, ba nejvlastnější obsah výtky ani nevyzdvihuje, nýbrž naopak, jak z jeho důvodů patrně, je v rozporu se svým základním theoretickým stanoviskem, že jde o smlouvu, vycházejí při rozhodování zřetelně a výslovně s hlediska, že tu jde o »konečné rozhodnutí« Státního pozemkového úřadu, tedy naopak o úřední úkon, nicméně zase jeho theoretické stanovisko, že jde o smlouvu, mu brání, by se tázal po právní moci přidělu a řešil otázku správnosti obsahu přidělové listiny ve smyslu § 292 c. ř. s., což tedy nutno učiniti nyní. Že rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o přidělu sporného pozemku bylo příslušným pořadem zvrženo nebo aspoň v odpor vzato nebo vůbec, že nenabylo právní moci, nebylo ve sporu vůbec tvrzeno. Zkrátka námitka předčasnosti nároku nebyla vznesena a nelze tedy k otázce té hleděti. Byla uplatňována toliko bezdůvodnost nároku pro nezákonnost rozhodnutí, která ale, jak vyloženo, do tohoto sporu nepatří. Ostatně rozhodnutí Státního pozemkového úřadu jsou vůbec konečná, protože není vyššího správního úřadu, jehož přezkumu by byla podrobena, nýbrž možná jest toliko stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, ale tím, že takovou stížnost podala nebo právo na ni ještě má, žalovaná se nebrání. Než, kdyby se Jednotě kdykoli podařilo příslušným pořadem rozhodnutí přidělové ohledně sporného pozemku zvrhnouti, vždy to bude míti pro ni týž praktický výsledek, jako kdyby v tomto sporu zvítězila. Co se týče otázky obsahu přidělové listiny, jde o to, zda Státní pozemkový úřad skutečně vydal listinu (rozhodnutí) tohoto obsahu, že se sporný pozemek přiděluje právě žalující straně a nikoli naopak straně žalované, a ta otázka musí, když byla žalovanou stranou nadhozena, řešena býti přes to, že jde o úřední akt, neboť nejde tu o hmotněprávní otázku platnosti přidělu, nýbrž o formálně právní otázku správnosti listiny, neboť takovýto odvod je podle § 292 c. ř. s. přípustný proti každé veřejné listině. Když totiž dovolatel již v první stolici vytýkal, jak řečeno, že listina byla nezákonně co do obsahu porušena, šlo by o to, zda to, že místo žalované strany objevuje se v ní jako přidělcce žalující strana, svěsti sluší na autorství Státního pozemkového úřadu jako úřadu přidělovacího či na autorství nějaké jiné a tedy nepovolané osoby, o čemž se žalovaná strana vůbec nevyjádřila, představši na onom neurčitěm vytýkání (»jest porušena« scil. listina, »jest přeškrtnuta«, »jest vepsána« a pod.), neudávši, kdo to učinil. Byly by tedy nižší soudy měly otázku tu na přetřes vzíti a podjati se zjištění, zda listina přidělová — listina jistě veřejná — vyšla s tímto obsahem z rukou Státního pozemkového úřadu, zda tedy přiděl pro žalující stranu jest jeho úředním úkonem ve smyslu § 292 c. ř. s., což však následkem svého omylného právního stanoviska neučinily. Věc je důležitá proto, že, zařídil-li v listině změny sám Státní pozemkový úřad, než listinu vydal, je vše s hlediska § 292 c. ř. s. v pořádku, kdežto, učinil-li je někdo třetí, neoprávněný, netvoří listina důkaz o uplatňovaném důvodu žalobcova popřehého vlastnictví a žaloba by musila býti zamítnuta. V této otázce je tu sice výpověď svědka notáře, která ji osvětluje, avšak oceňovati výpověď svědeckou a činiti zjištění

není nejvyšší soud jako soud dovolací oprávněn. Než jest tu kromě toho i písemné prohlášení Státního pozemkového úřadu samotného ze dne 30. srpna 1926, že se přepsání ve spisech Státního pozemkového úřadu ze žalované Jednoty na žalující Svaz stalo úředně Státním pozemkovým úřadem samým, že Svaz byl úředně uznán za přídělce, takže z toho plyne, že tu o porušení listiny vůbec, natož nepovolanou rukou nejde, že bylo vůlí Státního pozemkového úřadu, by pozemek obdržel Svaz. A na tomto prohlášení Státního pozemkového úřadu, jež jest rovněž veřejnou listinou ve smyslu § 292 c. ř. s., může nejvyšší soud rozhodnutí založiti, ano prohlášení to bylo při ústním jednání dne 6. listopadu 1926 v přítomnosti zástupců obou stran přečteno a se žádné strany proti jeho pravosti a správnosti obsahu připomínky ani námitky neučiněny (odvod podle § 292 druhý odstavec neohlášen), zejména též ne od žalované Jednoty, takže prohlášení to musí i co do obsahu pokládáno býti za správné, čímž jest vyvrácena námitka žalované Jednoty, že listina byla porušena, nejdeť podle toho stavu věci o porušení, nýbrž o pouhou úřední opravu provedenou úřadem k rozhodnutí o přídělu povolaným. Jde tedy jen ještě o otázku shora vyhrazenou, zda příděl je opravdu rozhodnutím úředním či soukromoprávní smlouvou. Tu sluší přihlídnouti k důvodům nálezu nejvyššího správního soudu čís. 3610 sb. Boh. a), ježto nižší stolice je za své přijaly. Nález, vyličiv stav věci v ten rozum, že: 1. Na základě oznámení přídělců, že se vzdávají nároku na příděl, bude-li jim povolen prodej pozemku, jehož nabyli jako dlouhodobí pachtýři podle zák. čís. 318/1919, a pozemku přiděleného z půdy zabrané, rozhodl Státní pozemkový úřad, že jim nevydá přidělovou listinu (roz. na tento druhý pozemek) a příděl jejich zrušuje, že zaplacených nař. 4.800 Kč že vrátí 3.800 Kč a zbytek co 10% ní srážku na výlohy a užívání přídělu po dva roky že si ponechá, odmítl stížnost přídělců jako nepřipustnou z těchto právních důvodů: 2. K přídělu jednostranný akt Státního pozemkového úřadu nestačí, neboť zákon nedal nikomu nárok na příděl a nikdo nemůže býti nucen, by příděl přijal, nýbrž, má-li k přídělu dojíti, je třeba, by se Státní pozemkový úřad dohodl s osobou, již hodlá půdu přiděliti, o všech modalitách přídělu, ať ve formě smlouvy s ní sjednané nebo přijetím nabídky o příděl. Obsahem dohody pak jsou určena práva i povinnosti obou stran. § 23 a 27 nezměnil na tom ničeho. Slovo »rozhodnutí« nelze pojímati v technickém smyslu jako úkon úřadu judikujícího, nýbrž jako pojetí vůle provésti určitou hospodářskou disposici za stát, vystupuje tu tedy Státní pozemkový úřad nikoli ve funkci úřadu judikujícího, nýbrž jménem státu jako strany, která přídělci jako druhé straně smluvní půdu přenechává. Pak ale jde o poměr soukromoprávní mezi oběma stranami, jenž jest východiskem a základem všech sporných otázek, majících v něm svůj původ. Spory takové ale patří před řádné soudy, tedy i otázka ad 1., zda Státní pozemkový úřad odňal přídělci příděl půdy neprávem a měl-li právo příděl zrušiti a část ceny na náklady správní si ponechati. Tyto důvody, jež jsou i důvody nižších stolic, neprávem omezují se na pojem »rozhodnutí« v technickém smyslu, t. j. rozřešení nějakého sporu výrokem

úřadu (úkon úřadu »judikujícího«), neboť zákon o správním soudě čís. 36/76 v § 2, jakož i zákon čís. 3/18 v § 2 čís. 1 mluví o »rozhodnutí neb opatření« a bylo by tedy bývalo třeba doličiti, že ani o opatření zde nejde. V nesporném řízení užil zákon výrazu »opatření« pro výrok, proti němuž se stížnost připouští (§ 9 nesp. řiz.), avšak výraz ten zahrnuje zde i pojem »rozhodnutí«, jakž plyne z toho, že zákon obou výrazů promíseně užívá, na př. »opatření« (§ 2 odst. (1) a čís. 2, § 7 odst. (2), § 9, 11, 12, 14, 18, 19 atd. a »rozhodnutí« § 2 čís. 7, § 3, 14, 15, 16, 125 a j. v.), k čemuž doložití sluší, že, ježto ani tyto výrazy nekryjí všechny případy, jež zákon jimi vlastně postihnouti chce, přidal § 425 c. ř. s. k výrazům »rozhodnutí« a »opatření« ještě výraz »nařízení«. Zkrátka zákon míní každou disposici úřední, každý výrok správního úřadu, jen jest-li dle své povahy způsobilý porušení práva strany (§ 2 zák. o spr. soudě »in seinen Rechten verletzt«). Ustrojiti příděl jako smlouvu vzniklou tím, že Státní pozemkový úřad přijme uchazečovu »nabídku na příděl« (sám tento výraz jest násilný, může to býti podle přirozenosti věci a řeči jen žádost o příděl, při které však nelze mluvit o »přijetí«, nýbrž o povolení), naprosto nelze, neboť podle toho by pak všechna opatření správního úřadu musila býti ustrojena jako smlouvy a porušení práv z nich náležela by jako porušení smluvních práv před řádné soudy. Tak na př. zrovna tak jako při přídělu ani při koncesích živnostenských nikdo nemůže býti nucen, by je přijal, a zákon nikomu nedal na ně nárok, nýbrž záleží to jen od povolení úřadu, a kdyby tedy šlo o povolení na př. koncese hostinské, musela by žádost pojmána býti jako »nabídka na udělení koncese« a povolení jako »přijetí nabídky« a celek jako smlouva. To tedy, že je potřebí i vůle přídělce nebo žadatele za koncesi, je samozřejmé, ale netvoří podstatu věci, to je odbyto tím, že tu je žádost, a jde jen o to, zda úřad jí vyhověl či nevyhověl. Zaujati tu stanovisko smlouvy znamená připouštětí nápravu možných křivd jen, když úřad žádosti vyhověl (»nabídku přijal«), neboť jen pak smlouva vznikla, kdežto hlavně půjde v praxi o to, by tu byla ochrana proti nevyhovění, zamítnutí žádosti, ale ta při hledisku kontraktním je vyloučena, neboť ke kontraktu ani úřad (stát) nemůže býti nucen. Jinými slovy příslušela by ochrana jen co do práv ex contractu — a opravdu nález jen tuto ochranu přiznává, odkazuje ji na řádné soudy — ale nikoli in contrahendo, o niž hlavně jde. Je tedy kontraktní stanovisko, při němž by Státní pozemkový úřad mohl nepřiděliti vůbec nic, ať by bylo přihlášek cokoli, anebo přenechati »smluvně« všecku převzatou půdu naopak osobám k přídělu vůbec neoprávněným, na př. třeba majitelům velkostatků samým — neudržitelné. Naopak ochrana musí býti právě tu, »in contrahendo«, tedy v řízení přídělovém, protože tu je Státní pozemkový úřad vázán na prospěch přídělců přesnými předpisy, jež může porušiti. Ostatně není pravda ani to, že zákon nikomu nepřiznal nárok na příděl, naopak jsou jisté třídy osob, k vůli kterým zákon celou reformu vyvolal k životu, a, je-li kde dostatek půdy zabrané, takže všichni uchazeči podle zákona oprávnění mohou býti uspokojeni (v § 16 (1) zákon přímo zapovídá »zkracovati oprávněné po-

žadavky uchazečů»), mají na to nárok a jen, nestačí-li půda, mají někteří přednost anebo dojde po případě i na uvážení Státního pozemkového úřadu, k čemuž jest doložiti, že, ano ustanovení § 3 písm. e) zák. o spr. soudě zrušeno, nastává správní jurisdikce i o arbitrních opatřeních správních aspoň potud, by se opatření taková nevynášela bez vyšetření podmínek řádného arbitria. K důvodům nálezu a nižších stolic sluší uvést: Zákon přiděl nikde nenazývá »smlouvou« a listinu přidělovou nikde listinou »kupní« nebo podobně, nýbrž, užívaje naveskrz jakož i v záborovém zákoně (§ 5, 10) právě jen výrazu »příděl«, podle jehož pojmu i sama sebe nazval zákonem přidělovým, takže i agenda Státního pozemkového úřadu jím upravená je přidělovou (ne smluvní), dává na jevo, že vychází z jeho pojmu, t. j. jednostranného aktu Státního pozemkového úřadu jako úřadu, pojmu, který jest mu rozhodujícím a určujícím, takže potřebná vůle přidělcova, směřující k nabytí, před ním plně do pozadí ustupuje. Tomu odpovídá úplně název, který tomuto prohlášení uchazečovy vůle dává: »žádost« (§ 17, 29) nebo »příhláška« (§ 22), jako již dříve u drobných pachtýřů, nikoli »nabídka«. Proto také v ustanoveních poplatkových (část III.) praví v § 56, že předpisy o poplatcích z právních jednání platí i o právních aktech přidělových (ne tedy, že akty ty jsou právními jednáními, neboť, kdyby byly, nemusilo by toto ustanovení býti, ježto by předpisy ty platily samy sebou), a v § 57, že příděl do vlastnictví považuje se za úplatný převod majetkový podle zákona poplatkového, t. j. že se má tak poplatku podrobiti, jakoby to byla převodní smlouva. Zřejmo tedy, že nepředstavuje si příděl jako soukromoprávní jednání, nýbrž jako úřední právní akt. Nemohou tedy při přidělu uplatňovány býti důvody neplatnosti, jež občanský zákon zná při smlouvách, aniž důvody zvržitelnosti, na př. redhibice pro vady věci, nebo i jen quanti minoris, nýbrž platí jen ustanovení přidělové listiny. Tento úřední právní akt není však pravidelně pouhým opatřením, nýbrž častěji přímo rozhodnutím v technickém smyslu, jak jej přidělový zákon sám správně jmenuje (§ 14, 15/2, 17 (1), 27, též náhr. zák. § 28), neboť: podle § 1 (§§ 2, 4, 5—13) povolány jsou k přidělu zásadně určité třídy osob (z toho § 14 nečiní výjimku, neboť i on má na mysli jen tyto osoby, avšak jiné případy než ty, jež jsou v §§ 2, 4—13 uvedeny), jichž počet rozmnožen byl § 75 čís. 1 zák. náhr., jenž je pozdější, a v § 3 vytčeny důvody, které tyto osoby přes to z práva uchazečství vylučují, takže, nastane-li u uchazeče taková otázka, je to otázka právní, kterou musí Státní pozemkový úřad rozhodnouti, a totéž platí, když nastane pochybnost, zda tu jsou podmínky §§ 2/1, 4/1, 5, 7/1 a 2, 8, 9/2, 11/1 a 2, 12, 15; v § 17 jest pro případ, že soutěží více povolaných uchazečů, ale půda nepostačuje k podělení všech, ustanoveno, že a kteří uchazeči mají přednost, což opět je právní otázkou, již musí Státní pozemkový úřad, jak tu zákon sám praví, »rozhodnouti«; také § 20 zavdává často příčinu k odporujícím si stanoviskům a v § 26 dokonce nařízeno, by si Státní pozemkový úřad v »pochybných případech« tam vytčených vyžádal před rozhodnutím dobré zdání příslušného ministerstva, po případě předložil věc vládě k rozhodnutí. Ať však je výrok roz-

hodnutím neb opatřením, je to před zákonem jedno: ježto to nelze napřed líšiti, užil sám zákon v § 75 odst. 6 náhr. zák. rčení »opatření (rozhodnutí.)« Rozhodnutí neb opatření tato jako vůbec každá dispozice veřejného úřadu o právech občanů jsou však akty veřejnoprávními, nikoli právními jednáními, smluvními prohlášeními. Ale, nehledíc k tomuto původu dispozice, plyne veřejnoprávní povaha přidělu z celého obsahu přidělového zákona, podle něhož jsou pro přiděl rozhodny sociální a obecně prospěšné účele (§§ 1—26), směřujeť všecek zábor a tudíž i přiděl k úpravě a tedy k reformě pozemkového vlastnictví (§ 1 záb. zák.), jehož distribuce, nebyvši po věky zákonodárcem regulována, nýbrž zůstavena feudálním řádům a volnému vývoji, jeví se nespavedlivou, jde tedy o reformu sociální, již, jak již v rozhodnutí č. 6976 sb. n. s. provedeno, bylo nutně třeba ke konsolidaci státu, tedy o akci směřující ku blahu republiky, ne tedy pouze ku blahu jednotlivců, nýbrž politického čsl. národa jako celku, akci na výsost veřejnoprávní, jak i celá její úprava, která zprolámala všecky účelu reformy a její zdárnému provedení překážející zásady soukromého najmě i knihovního práva, byť byly sebe základnější, dokazuje. Nenapadá zajisté nikoho pojímati nabytí t. zv. drobných pachtýřů jako nabytí soukromoprávní vůbec nebo smluvní zvláště, tím méně však možno to u akce přidělové, která svou obecnou důležitostí nad onu daleko předčí. Rozdíl je jen ten, že drobný pachtýř nabýval vyvlastněním (tedy originárně) od posavadního majitele přímo, kdežto zde Státní pozemkový úřad převlastnění zprostředkuje, tak totiž, že vyvlastní ke svým rukám a pak přidělí. Také dle stanoviska říšskoněm. nauky náleží nauka o vyvlastnění do státního práva (srov. Cosack Lehrb. 1922 § 123 odst. II.). Jde vskutku o vyvlastnění (shora cit. rozh. č. 6976 sb. n. s.) a tím je řečeno vše: důvodem vyvlastnění je podle § 365 obč. zák. obecné dobro, to jest obecné nebo veřejné blaho, a proto je každé vyvlastnění, t. j. odnětí vlastnictví držiteli posavadnímu a odevzdání jeho novému nabyvateli, tudíž v pozemkové reformě nejen převzetí státem, nýbrž i přiděl osobám v zákoně k němu povolaným, k vůli nimž se vyvlastnění děje, akcí veřejnoprávní. Reforma pozemková však má důvodem svým, jak uvedeno, přímo blaho státu, tedy veřejný zájem nejvyšší.

Uhrnem: a) Veškeré zákonodárství pozemnoreformní jest zákonodárstvím veřejnoprávním, tedy také agenda pozemnoreformní jest dle povahy své agendou veřejnoprávní, z čehož plyne nutný důsledek, že agenda ta zásadně přináleží úřadům správním: zákonem ze dne 11. června 1919, čís. 330 sb. (§ 1) byl však pro ni ve smyslu §§ 1 a 15 záb. zák. zřízen schválně a výlučně úřad jediný, právě Státní pozemkový úřad, jenž jest jistě úřadem správním, jemuž náleží tedy všechna pozemnoreformní agenda, zvláště tedy i přidělová, a proti jehož rozhodnutím a opatřením důsledně přísluší podle § 2 zákona o spr. soudě náprava zásadně jen ve formě stížnosti na nejvyšší správní soud, leda že b) tím kterým ustanovením zákonů pozemnoreformních stanovena jest výslovná výjimka a přikázán jest řádným soudům buď ten který akt agendy té, kde pak řádné soudy působí místo Státního pozemkového

úřadu, nebo stížnost proti tomu kterému aktu Státního pozemkového úřadu, kde pak řádné soudy působí místo nejvyššího správního soudu. Takové výjimky stanoví zákon jen ze zvláštních důvodů, že jde o akt, k němuž řádní soudové povahou a praxí svou nejlépe uzpůsobenými se jeví, tak rozvrh přejímací ceny (§ 47 náhr. zák.) nebo exekuční vyklizení vypověděných nemovitostí (§ 20 odst. 3 náhr. zák.) a co zvláště stížností se týče, stížnost do rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o přejímací ceně (§ 46 náhr. zák.) a stížnost do výpovědi Státního pozemkového úřadu z hospodaření (§ 20 náhr. zák.); kdyby výslovného předpisu nebylo, náležely by i tyto stížnosti před nejvyšší správní soud, protože jde o stížnost do rozhodnutí neb opatření správního úřadu, jakým je Státní pozemkový úřad, o věci správní (veřejnoprávní). V přidělovém řízení §§ 1—29 příděl. zák. nepřikázal však zákon řádným soudům žádnou stížnost, a jest tedy přípustná výhradně jest stížnost na nejvyšší správní soud. To platí tedy i o stížnosti proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, jímž přiznaný příděl zrušen, vydání přídělové listiny odepřeno a učiněna srážka ze složené již přídělové ceny a přiznán k vrácení jen zbytek, stížnosti to, jež byla předmětem shora cit. nálezu nejvyššího správního soudu. Před řádné soudy, na něž nález ten stěžovatele odkázal, stížnost ta příslušet nemůže již z technických důvodů, protože nelze ani určit příslušný soud, jaký to soud má být (příslušnost věcná), zda okresní či sborový či výlučně zemský, a který (příslušnost místní). Zákony pozemnoreformní, kdykoli odkázaly nějaký úkon řádným soudům, vždy udaly i druh soudu i důvod příslušnosti místní, jakož i způsob řízení, vždy předepsaly výslovně řízení nesporné, protože řízení správní je povahou svou takové (pomlčely o tom jen v případě, kde se řízení nesporné rozumí již podle povahy úkonu nebo soudu, na př., když v § 2 náhr. zák. předepsáno podati oznámení zamýšleného převzetí soudu »knihovnímu« nebo když v § 42 odst. 1 příd. zák. ukládá rozhodnutí prostě »soudu«, čímž se myslí soud pozůstalostní, jenž se ovšem řídí řízením nesporným), na př. §§ 20 (3), 47 (1), 56 náhr. zák., § 52 (2) příděl. zák., což však platí zvláště i o stížnostech soudních, na př. §§ 18 a 20, § 46 náhr. zák. Že zákon nechce, by se sporné otázky, vznikající z agendy Státního pozemkového úřadu v jeho poměru k držiteli přejímané nemovitosti (vlastník, uživatel, pachtýř) řešily pořadem sporu, vyložil nejvyšší soud již vícekrát podrobně (rozh. čís. 4829, 5772), to však tím více platí o poměru Státního pozemkového úřadu (státu) k přidělci, neboť že jest právnicky přímo nemyslitelno, by přidělci uplatňovali svá práva proti Státnímu pozemkovému úřadu soudními žalobami, jest tak na jev, že netřeba to teprv odůvodňovati. Když tedy předpisy o řízení přidělovém řádným soudům žádnou agendu nepřikázaly, je zřejmo, že jim příslušet nemůže a že tedy příslušet musí jen nejvyššímu správnímu soudu, při němž pátrání po místní a věcné příslušnosti, jakož i po způsobu řízení odpadá, ježto jest jen jeden a předepsáno má řízení jen jediné.

Konečně nelze pominouti historickou paralelu, která hořejší výklady zpečetí. Také římský stát přiděloval státní půdu (ager publicus) svým

občanům, za republiky plebejům a za principátu vysloužilým vojínům, jenže si ji nejprve neopatřoval vyvlastněním ve smyslu § 365 obč. zák., to jest řádem práva vnitrostátního, nýbrž výbojem (což ovšem je též druh »vyvlastnění«), tedy řádem tehdejšího práva mezinárodního, což však pro otázku, o niž jde, nehraje pražádnou roli, a za druhé přiděloval ji bezplatně, nikoli tedy za úplatu jako čsl. pozemková reforma, což však by mělo pro otázku leda ten následek, že smluvní theorie hořejšího nálezu a nižších stolic musila by tu mluvit o smlouvě darovací, protože bezplatné. Ale římscí právníci by se byli podivili, kdyby byl někdo tuto ohromnou otázku státní — otázka agrární byla v starém Římě tak velikou otázkou sociální, že státem po celou dobu republiky v pravém slova smyslu zmítala — byl chtěl narážeti na nějaký vzorec soukromoprávní vůbec, zvláště tedy na smlouvu, v souzeném případě tedy darovací. Jak se to v římském právu má, o tom nás poučí kterákoliv učebnice jeho, na př. u nás Heyrovský, Dějiny a system soukr. pr. řím. I. 1921, § 44 I. 1) str. 95 násl. a § 86 str. 207 (ve zkráceném školním vydání Vážného z roku 1927 § 41 II 1) str. 84 a § 102 str. 233). Zásadou jest, že majetková právní jednání mezi římským státem a jednotlivými občany a poměry z nich vyplývající nespravovaly se normami obecného práva soukromého, nýbrž byly upraveny zvláštními pravidly právními zvanými *jus populi*. Mezi nabývací způsoby pořadem tohoto *jus populi* náleželo zvláště nabytí státní půdy, tato totiž přivlastňovala se občanům *adsignatione*, t. j. bezplatným rozdělením mezi ně, kteráž *adsignace* za republiky mohla se státi jen snesením lidu (*komitií*), zákonem, jenž se zove *lex agraria* a v němž provedením jeho pověření *tres, quinque* neb *decem viri agris dandis adsignandis*, za principátu (*absolutismu*) však děla se z moci císařské, a vždy zakládala pro přídělce plné vlastnictví *kviritské*. Čsl. pozemnoreformní zákonodárství jest taková *lex agraria*, Státní pozemkový úřad zastává funkci *decemvirů agris dandis adsignandis*, kteří ovšem byli právě také veřejným úřadem a ovšem správním (nikoli *judices*!) a ovšem též jen *ad actum*, přechodným jako čsl. Státní pozemkový úřad, a příděl jest *adsignace*, nejen slovně, nýbrž i pojmově. Nejde tedy o práva *in contrahendo* a *ex contractu*, nýbrž o práva *in adsignando*, t. j. v řízení přídělovém a *ex adsignatione*, t. j. z pravoplatného přídělu (= právomocné přídělové listiny), a vše to se spravuje jen danou *lege agraria*, t. j. souborem zvláště k tomu cíli vydaných zákonů pozemnoreformních, nikoli však, jak smluvní theorie tomu chce, předpisy občanského zákoníka, ať už právě o smlouvách nebo jiných, vůbec tedy ne předpisy soukromého práva, z nichž nižší stolice citují §§ 861, 431 a 440 obč. zák.

Právo čsl. spočívá tedy na theorii *adsignační*, *přídělové*, že totiž nabytí půdy se uskutečňuje přiznáním jí se strany povolaného k tomu úřadu správního, tedy úředním aktem správním. Nabytí to jest tedy povahy veřejnoprávní. Z toho všeho plynou tyto důležité poznatky: aa) Nabytí se uskutečňuje pravoplatným (moci práva nabytím) rozhodnutím Státního pozemkového úřadu příděl přiznávajícím, zkrátka řečeno rozhodnutím přídělovým, z čehož plyne, že není potřebí ani vkladu

do knih ani hmotného odevzdání pozemku, nemá tu tedy také místo nižšími stolicemi dovolaný § 440 obč. zák. Zákon se sice s touto otázkou nikde výslovně nezabývá, nicméně na tom stanovisku všude stojí (zejména na př. v § 31 náhr. zák., podle něhož přídělem dostává se přídělcí nemovitosti, ne snad teprv jen nároku na ni) a plyne to též z povahy věci, neboť zápisu do knih není k ničím ochraně třeba: nemovitost je zabrána i když zábor poznamenán není (§ 16 záb. zák.), bez svolení Státního pozemkového úřadu nelze do knih nic platně zapsati (§ 7 záb. zák. nové znění) a zápis pro přídělce stane se teprv na základě pravoplatné přídělové listiny (§ 27 příděl. zák.), při čemž se teprv poznámka zamýšleného převzetí a případně záboru vymaže. Nabývá-li se při soudní dražbě pouhým příklepem, bez zápisu do knih (§ 237 ex. ř.) jen proto, že je to úřední akt (poznámka příklepu, § 183 třetí odstavec ex. ř., maří zpronevěrné akty exekuta, § 72 knih. zák.), tedy ten důvod platí stejně i zde. Při vyvlastnění je sice třeba kromě vyvlastňovacího nálezu i zaplacení nebo složení ceny (blíže Randa, Vlastnictví 1922, § 19 str. 126, zvláště pozn. 4, srov. tamže str. 199, 200), ale při přídělu je to věcí Státního pozemkového úřadu, zdali přídělovou listinu vydá před plným zaplacením čili nic (on to nečiní): vydal-li ji, nemůže sice vkladu zabrániti, ale to nevadí, neb, pokud není zajištěn už zákonem (§ 33 příděl. zák.), může se zajistiti právě v listině (§ 23 téhož zák.) a bez jeho svolení nemůže přídělce s půdou disponovati (§§ 23, 31, 32, 35, 37). Ale ovšem je potřebí ke vkladnosti přídělové listiny, by rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o přídělu bylo konečné, jak § 27 výslovně žádá. Vkladných doložek nepotřebuje, ježto je listinou veřejnou (§ 33 písm. d) knih. zák.). Kdy je rozhodnutí konečné a které jím bylo v této sporné věci, jest otázkou případu, kterou náleží rozhodovati v případě stížnosti správnímu soudnictví. Zákon chce říci tolik, že nemohou prejudikovati vyřízení přípravná a předběžná. Jiná však je otázka, má-li se rozeznávat a pokud mezi rozhodnutím o přídělu a jeho vyhotovením v té formě, by bylo ke vkladu způsobilým, což se týče zejména přídělu částí kat. parcel, jež musí býti rozměřeny a dílce číslky nebo písmeny opatřeny (plánek). Je-li stížnost proti rozhodnutí o přídělu, je nutně i proti rozhodnutí, jímž Státní pozemkový úřad své rozhodnutí o přídělu ať z jakékoliv příčiny změnil. bb) Veřejnoprávním je poměr přídělce ku Státnímu pozemkovému úřadu nejen: in adsignando, v řízení přídělovém, nýbrž i co se týče práv jeho ex adsignatione, totiž i po pravoplatném přídělu, po nabytí půdy do vlastnictví, neboť omezení přídělcova disposičního práva a jiné jeho povinnosti, jichž strážcem jest Státní pozemkový úřad, jsou ať mu jsou uloženy již v zákoně (§ 21/2, 31, 32, 35, 37, 38 příděl. zák.) nebo teprv v přídělové listině (§ 23 příděl. zákona), omezení a povinnosti veřejnoprávní, na něž předpisy soukromého práva se nevztahují, zejména zákaz zcizení a zavazení v pozemkové reformě vydaný (byť i podle zákona drobnopachtýřského) nepodléhá podle stálé praxe nejvyššího soudu omezením § 364 c) obč. zák. a vztahuje se i na exekuční prodej. Bez vůle Státního pozemkového úřadu nemůže se takovým omezením státi újma. Podobně jsou veřejnoprávními i práva vy-

hrazená Státnímu pozemkovému úřadu na přidělcův majetek adsignační, a to i mimo práva hořejším omezením a povinností přidělce odpovídající i veškerá jiná (§ 40 odst. (1), dále čís. 4 odst. (3), čís. 5 odst. (3) a čís. 6, § 41 odst. (1), (2), (3), § 43 odst. (2), § 47 se 43 odst. (2), § 48 odst. (1), § 49 odst. (1), (2), § 50, 51 přídř. zák.) a proto do rozhodnutí nebo opatření Státního pozemkového úřadu v těchto věcech přísluší stížnost k nejvyššímu správnímu soudu s jedinou výjimkou, že, vykoupí-li Státní pozemkový úřad nedíl podle § 51 čís. 1—6 rozhoduje o tom podle § 53 rozhodčí soud, o němž bližší předpisy už vydány, takže tento výkup, ale jen ten, z příslušnosti nejvyššího správního soudu vyňat (nikoli též výkup podle § 51 čís. 7, t. j. podle § 40 čís. 6, 41 odst. (3) a 49 odst. (1)). Veřejnoprávnost poměru přidělcova ku Státnímu pozemkovému úřadu ovšem nevadí, aby porušil-li řádný soud tato práva Státního pozemkového úřadu ve své agendě, na př. knihovně poznamenaný zákaz zavazení nebo zcizení tím, že povolí zápis práva zástavního nebo exekuční dražbu bez svolení Státního pozemkového úřadu, tento úřad domáhal se nápravy pořadem soudní stížnosti. Také soutěžící uchazeči (§ 17 přídř. zák.) jsou mezi sebou (nehledě tedy k poměru k Státnímu pozemkovému úřadu) a tedy v souzeném případě strany rozepře byly v řízení přidělovém v poměru veřejnoprávním a nemohou své konkurující nároky dáti řešiti řádným soudem, nicméně dovoluje zákon smírnou dohodu mezi nimi za patronance zvláštních poradních sborů (§ 28 přídř. zák.). Soukromoprávním je teprv poměr přidělce k osobám třetím a náleží tedy před řádné soudy, ten však vzniká teprv nabytím vlastnictví a tedy teprv po právoplatné adsignaci, a ovšem o tento poměr v souzeném případě jde, když žalobkyni byl sporný pozemek adsignován a žalovaná Jednota, jak řečeno, ani netvrdila, že adsignace právní moci nenabyla. Žalovaná tvrdí pouze neoprávněnost této adsignace (přídělu) uvádějíc, že sporný pozemek byl již dříve přidělen platně jí a v přidělové listině neprávem uveden pak žalující Svaz místo ní, avšak žalovaná měla se s těmito námitkami proti rozhodnutí o přídělu obrátiti na Nejvyšší správní soud, ať už šlo o původní konečné rozhodnutí nebo o rozhodnutí toto konečné rozhodnutí změňující.

Čís. 7863.

Stupeň zmenšení pracovní síly není sám o sobě směrným pro újmu na výdělku.

(Rozh. ze dne 10. března 1928, Rv I 1035/27.)

Žalobce byl závozníkem pivovaru a utrpěl úraz při srážce nákladního automobilu s vlakem. Žalobě proti dráze o náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d uvedl ohledně přisouzení náhrady ušlého výdělku v d ů v o d e c h: Zákon stanoví v § 1325 obč. zák., že poškozenému dlužno nahraditi ušlý a v budoucnosti ucházející výdělek. Klade tedy důraz na ztrátu výdělku, nikterak na snížení